

Begonya Pozo, sense vèrtebres

L'autora presenta dos nous títols, "Novunque (Vertebre Romane)" i "Sense treva" | La llibreria "La Impossible" acull aquest dijous una presentació dels seus textos

L'autora valenciana Begonya Pozo, en una imatge del seu arxiu personal

Ben coneguda com a activista polifacètica, com a professora de la Universitat de València i com a actual directora de la revista de literatura *Caràcters*, Begonya Pozo (València, 1974) és també una de les veus poètiques més destacades de la contemporaneïtat. De fet, alguns dels seus poemes formen part d'antologies fonamentals com *Tibar l'arc, una mirada a la poesia valenciana actual* (Tria Llibres, 2012) o *Assumiràs la veu* (Terrícola, 2014).

El món que estableix Pozo dins del seu àmbit connecta molt bé amb les poètiques del cos que han practicat altres autores talment Mireia Calafell, Maria Antònia Massanet, Lucia Pietrelli, Anna Gual o Silvie Rothkovic, entre moltes altres. Els seus versos esdevenen autèntiques exploracions identitàries, així com reivindicatives, per tal d'unir la força de la visceralitat creativa amb la puixança de la carn més salvatge. Els dos darrers títols de Begonya Pozo, *Novunque (Vertebre Romane)* (Armargord Ediciones, 2015) i *Sense treva* (AdiA Edicions, 2016), demostren que està en un feliç moment expansiu.

Qui vulgui conèixer de primera mà aquesta escriptora atrevida ho podrà fer sense complicacions, ja que aquest dijous 17 de març, a partir de dos quarts de vuit del vespre, presentarà *Novunque (Vertebre Romane)* a la capital catalana de forma oficial. Serà a la llibreria La Impossible, situada al Carrer Provença, 232, i estarà acompanyada per alguns dels seus traductors, com el conegut Carlos Vitale, últim guanyador del Premi José Luis Giménez-Frontín a la trajectòria.

Un mapa emocional i polifònic

Portada de «Novunque (Vertebre Romane)»

Un dels trets més característics de *Novunque (Vertebre Romane)*, publicat per l'editorial madrilenya Ediciones Ediciones, és que Pozo el va escriure originàriament en italià durant una estada a Roma. Només aquest fet ja ens planteja preguntes interessants al voltant de la necessitat d'ubicació d'aquest text: en quina tradició poden els crítics emmarcar una proposta que s'escapa de consideracions habituals? I en quin àmbit geogràfic i lingüístic podem arribar a inscriure'l per tal d'entendre'l i justificar-lo?

L'acció de treballar en una llengua aparentment aliena, i després no tant, no és nou: tant Joseph Conrad com Vladimir Nabokov, per esmentar casos ben coneguts, renunciaren a les seves llengües originals per erigir una poderosa obra en anglès. El mateix va fer Beckett a favor del francès, i també són els casos propers d'Enrique Vila-Matas, recent Premi Nacional de Cultura, o Javier Calvo, autors catalans ambdós que desenvolupen obres o traduccions en castellà.

De fet, si volem esmentar un cas recent ben a prop nostre és necessari que dirigim les nostres

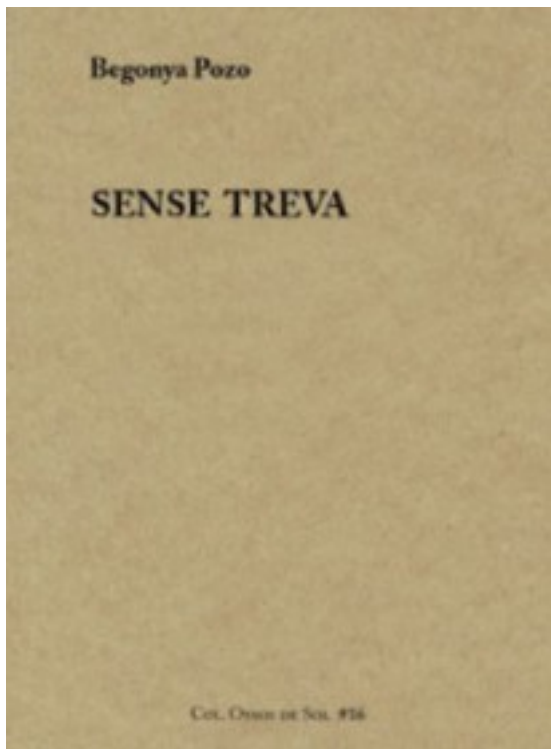
mirades a Lucia Pietrelli, que també forma part d'aquest empantanegat terreny de frontera com a autora que investiga les possibilitats obertes de la nostra literatura. Per això no és estrany que Pietrelli formi part de l'equip de traductors de *Novunque (Vertebre Romane)*, perquè Pozo, en la saviesa de voler acostar els seus versos romans a la resta de lectors, ha decidit incorporar, en un mateix llibre, l'original amb diferents traduccions al català (per Lucia Pietrelli), al castellà (per Carlos Vitale), al gallec (per Maria Do Cebreiro i Marco Paone), a l'èuscar (per Miren Agur Meabe) o al portuguès (per Ángeles Lence).

Ara que hem anat més enllà dels límits del llenguatge, i que hem superat les seves trampes, què trobem dins d'aquestes pàgines? Què és el que se'ns planteja? Begonya Pozo construeix amb *Novunque (Vertebre Romane)* un bastió en què el dol i el dolor són pilars bàquics, una possibilitat de salvació i de comprensió que implica la urgència de versos que puguin esdevenir una mena de bàlsam curatiu. El resultat són 33 *tankes* de format clàssic però de factura moderna que segueixen l'estructura i la mètrica d'aquest recurs en un encaix que no abandona, a vegades, el gust per una violència de l'acoblament. Tot per explicar una història verídica de destrucció i resurrecció amb poesia matèrica com a teló de fons. Paisatges, llums, ombres, elements domèstics, símbols ciutadans? Un llarg llistat de coses i de persones formen part d'un complex entramat líric en què Pozo intentar unir una cosmogonia personal amb les seves mans. Ho aconsegueix tot creant estupefacció i bellesa.

Dins d'aquesta certesa de rebel·lia congènita que són els poemes sintètics de Pozo, també trobem les magnífiques il·lustracions d'Agnes Daroca, que aporten el seu gra de sorra per tal d'intervenir cada peça com si fos una sèrie de perforacions, retrats mortuoris o, fins i tot, panoràmiques ultrasensuals. El resultat és, possiblement, un dels llibres més corprenedors que hagin acabat entre les nostres mans, una aventura humana però també metafòrica i lingüística.

Un nou títol per a l'onada AdiA

Per a aquest proper Sant Jordi, l'editorial mallorquina AdiA ha volgut fer un llançament massiu amb moltes propostes diferents: des de l'antologia d'autor *Sang Barata* d'Eduard Sanahuja, que recull trenta-cint anys de trajectòria, fins al descobriment d'Alexandre Planas amb *Irrealitats* o del fins ara narrador Joan Pons amb un primer recull de poemes: *L'illa dels arbres vençuts*. Com a afegitó inexcusable de ser esmentat, cal dir que el fins ara poeta Joan Duran també sorprèn amb la seva primera novel·la: *Eva Túrmix Ginebra*, un retrat descarnat de la Sitges més psicotròpica i desconeguda. D'entre aquest exèrcit de propostes interessantíssimes, també s'inclou el nou *Sense treva* de Begonya Pozo, el seu llibre més radical.

Concerta de «Sense treva», publicat per AdiA

L'editor del segell, Pau Vadell i Vallbona, té molt clar quin és el sentit de la col·lecció i quin catàleg vol configurar: llibres eminentment brutals, que generin un impacte indubtable, tot per poder combatre la mitjania, la mediocritat, l'avorriment i la intempèrie a través de cims escandalosos i de primera qualitat. Poesia autèntica, ferotge i fins i tot selvàtica, d'aquesta que es pot propagar més enllà de la tinta i encarnar-se en diferents propostes com recitals o *performances*. I així, dins d'aquestes consideracions, es pot incorporar i analitzar aquest Sense treva de Pozo, que sembla tota una declaració d'intencions de batalla.

Els versos de *Sense treva* semblen descàrregues elèctriques, petites explosions codificades a través d'un sentiment d'agonia. Begonya Pozo es despulla aquí d'una forma brillant, reveladora, però també quasi sardònica. Ho fa com a homenatge al seu procés d'autoconeixement, perquè la poesia també es pot entendre com un mètode científic per assolir veritats, i com a tribut a un dels Sèniors Poètics més importants de la poesia catalana com és Marc Granell, un mestre espiritual per a Pozo i per a moltes generacions que han agafat exemple de les seves obres.

La conclusió avinent, imprescindible, és que tant *Novunque (Vertebre Romane)* com *Sense treva* són l'excusa perfecta per seguir indagant dins territoris d'ànima fosca, la constatació de la maduresa d'una veritable autora, Begonya Pozo, a qui caldrà seguir i reivindicar a partir d'ara.